

Ο αυτοεγκλωβισμός

31-01-17

Γκίκας Α. Χαρδούβελης

Τα τελευταία δύο χρόνια σερνόμαστε από αξιολόγηση σε αξιολόγηση, με καθυστερήσεις, υπεκφυγές και αναβολές, χωρίς μακροπρόθεσμη στρατηγική, δίχως όραμα για την Ελλάδα του 2030. Στο πρώτο εξάμηνο του 2015, καταφέραμε να βρεθούμε απέναντι σε όλες ανεξαιρέτως τις υπόλοιπες 18 χώρες της Ευρωζώνης, βάλουμε φρένο στην απογείωση της οικονομίας που είχε ήδη ξεκινήσει, και τελικά αναγκαστήκαμε το καλοκαίρι του 2015 να υπογράψουμε άρον άρον ένα τρίτο πολύ πιο δύσκολο Μνημόνιο, χωρίς ως φαίνεται να υιοθετούμε τις απόψεις του, ούτε ενδόμυχα να επιθυμούμε την άμεση εφαρμογή του.

Έτσι, στη συνέχεια η κατάσταση χειροτέρευσε. Για να κλείσει η πρώτη αξιολόγηση, το Μάιο του 2016 αποδεχτήκαμε πρωτογενή πλεονάσματα 3,5% του ΑΕΠ, όντας ενήμεροι από την ανάλυση του ESM – του βραχίονα δηλαδή της Ευρωζώνης που μας δανείζει - ότι αυτά εκτείνονται έως το 2028, ώστε το χρέος να καταστεί βιώσιμο.

Το ΔΝΤ αντιδρούσε από τα μέσα του 2015 στα υψηλά αυτά πλεονάσματα. Μετά το φρένο που μπήκε στην οικονομία το πρώτο εξάμηνο του 2015, άλλαξε γνώμη για το χρέος και πλέον το θεωρούσε ως μη-βιώσιμο. Η βιωσιμότητα απαιτούσε υψηλότερη ανάπτυξη, που γίνεται εφικτή με μικρότερα πλεονάσματα, αλλά και με διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις. Έτσι, επέμενε να δοθεί «δημοσιονομικός χώρος» στην Ελλάδα για να μπορέσει η οικονομία να ορθοποδήσει. Επέμενε σε μια Κεϋνσιανή, μια πιο «αριστερή» οικονομική πολιτική, με μικρότερα πρωτογενή πλεονάσματα της τάξης του 1,5% του ΑΕΠ. Και ζητούσε από τους Ευρωπαίους να χρηματοδοτήσουν τα μικρότερα πλεονάσματα με ένα γενναίο κούρεμα στις παρούσας αξίας του χρέους, ώστε να καταστεί βιώσιμο. Επιπλέον, ζητούσε και από εμάς να εργαστούμε στη

δεύτερη αναγκαία συνθήκη της ανάπτυξης, τις διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις. Ζητούσε να φτιάξουμε τη δομή της οικονομίας μας, δηλαδή να επέμβουμε στο φορολογικό, το ασφαλιστικό, τη γραφειοκρατία και τα μη-εξυπηρετούμενα δάνεια των τραπεζών με ορθολογικό τρόπο ώστε η οικονομική ανάπτυξη να εδραιωθεί.

Για κάποιο λόγο, πιθανόν λόγω ιδεοληψίας για πολλές από τις μεταρρυθμίσεις που ζητούσε το ΔΝΤ ή λόγω πολιτικού κόστους, η κυβέρνηση των ΣΥΡΙΖΑ-ΑΝΕΛ, ενώ είχε πολιτικά ανεβάσει το θέμα του χρέους, απέρριψε την αριστερή πολιτική του ΔΝΤ στα πλεονάσματα και επέλεξε να κάνει το ΔΝΤ εχθρό της. Επέλεξε να ακολουθήσει την αντι-Κεϋνσιανή πολιτική, που υπαγόρευσαν οι συντηρητικοί σκληροπυρηνικοί Ευρωπαίοι.

Η φυσιολογική αντίδραση τότε του ΔΝΤ ήταν να εκφράσει το προφανές, ότι αφού οι ίδιοι οι Έλληνες συμφώνησαν για πλεονάσματα 3,5% του ΑΕΠ «ας τα επιτύχουν με περαιτέρω μέτρα, που θα πάρουν τώρα». Το «νομοθέτηση τώρα» ενοχλεί, αλλά είναι το αποτέλεσμα της δικής μας αναξιοπιστίας. Οι Ευρωπαίοι συμφώνησαν στη συνέχεια με το ΔΝΤ. Προφανώς, συμφωνούν με το «νομοθέτηση τώρα». Και η Ελλάδα απομονώθηκε, έχοντας για δεύτερη φορά απέναντί της σύσσωμη την ομάδα των επίσημων δανειστών.

Εκεί βρισκόμαστε μετά το Eurogroup της 26ης Ιανουαρίου, μόνο και μόνο επειδή αδρανήσαμε, αρνηθήκαμε να δούμε την πραγματικότητα και να προχωρήσουμε τις μεταρρυθμίσεις, να τις εξηγήσουμε στον μέσο πολίτη και να τις εφαρμόσουμε με έναν ομαλό τρόπο. Και συγχρόνως, αρνηθήκαμε την Κεϋνσιανή πολιτική που μας προσφέρθηκε από τμήμα των δανειστών.

Τώρα, καλούμεθα να τα κάνουμε όλα και άμεσα. Εγκλωβιστήκαμε. Και ο χρόνος πιέζει. Οι εκλογικές αναμετρήσεις στην Ευρώπη επιβάλλουν η δεύτερη αξιολόγηση να κλείσει άμεσα και με τρόπο που να αποδεσμεύει την ΕΚΤ να μας εντάξει στο Πρόγραμμα Ποσοτικής Χαλάρωσης. Οι επιλογές μας είναι περιορισμένες.